

W związku z informacją Przewodniczącej PTP o niewystarczającym postępie prac nad Kodeksem Etycznym Psychologa, co stało się podstawą do odroczenia zwołania Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, zespół koordynujący wystosował odpowiedź wraz z informacją o postępie prac nad Kodeksem.

Szanowni Delegaci Polskiego Towarzystwa Psychologicznego,

W imieniu Zespołu pracującego nad uszczegółowieniem znowelizowanego Kodeksu Etycznego Psychologa PTP (KEP PTP) chcieliśmy powiadomić Szanownych Państwa Delegatów o tym, że prace nad II częścią Kodeksu Etycznego Psychologa PTP w obszarze diagnozy, naukowych badań psychologicznych, psychoterapii oraz mediów trwają. Nie otrzymaliśmy ostatecznych informacji o pracach zespołu do spraw Kodeksu Etycznego Psychologa w obszarze edukacji; jego członkowie mieli wątpliwości co do kilku kwestii, co być może przełoży się na brak propozycji w zakresie edukacji, choć liczymy na mobilizację i dalsze prace nad propozycją. Pozostałe zespoły pracują w trybie ciągłym. Przedłużający się okres realizacji zadań planowych poszczególnych zespołów wynika z niezależnych powodów. Nie wynika to z braku naszego zaangażowania jako koordynatorów, ani też zaangażowania członków zespołów kodeksowych.

O postępach w pracy Zespołów oraz o naborze do składu poszczególnych zespołów staraliśmy się informować na bieżąco na łamach Newslettera PTP, jak również poprzez korespondencję skierowaną do poszczególnych Oddziałów Terenowych PTP oraz Sekcji PTP. Żywimy nadzieję, że informacje na ten temat trafiały do Państwa Delegatów na bieżąco.

Chcemy zauważyć, że gdyby termin Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów nie został przesunięty, część kodeksów szczegółowych udałoby się przygotować na koniec listopada w wersji do konsultacji i zaopiniowania przez Delegatów. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że kiedy ostateczny termin Nadzwyczajnego Zgromadzenia Delegatów miał być głosowany podczas obrad Zarządu Głównego PTP w dniu 16 października 2019 r. głosowanie nie odbyło się ze względu na brak quorum. Istniały także inne argumenty za przesunięciem terminu (np. pomysł na scalenie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów z Kongresem PTP).

Zespół ds. kodeksu w obszarze diagnozy rozpoczął prace w maju 2019 r.. Do końca czerwca 2019 r. ukonstytuował się jego obecny skład, zaś same prace zintensyfikowały się po przerwie wakacyjnej. W skład zespołu weszli (w porządku alfabetycznym): dr Bogusława Bober-Płonka – specjalista psychologii klinicznej - neuropsycholog praktyk,

pracownik naukowo-dydaktyczny, mgr Maja Filipiak – diagnoza w procesie pomagania dorosłym, dzieciom i młodzieży; praca dydaktyczna, mgr Joanna Juszczyk – specjalista psycholog w OZSS, prof. dr hab. Władysław J. Paluchowski – doświadczenie w diagnozowaniu i orzecznictwie, nauczyciel i badacz akademicki, mgr Beata Pępkowska – psycholog kliniczny, psycholog wojskowy; badania kierowców i pozwolenia na broń, mgr Natalia Protoklitow-Lach – specjalista psycholog w OZSS, dr Anna Słysz - diagnoza osób dorosłych w ramach psychoterapii, nauczyciel i badacz akademicki, dr hab. Adam Tarnowski, prof. UW - doświadczenie w orzecznictwie dla wojska, medycynie pracy, psychologii transportu, orzekania dot. posiadania broni, biegły ds. psychologii lotniczej i badania katastrof lotniczych, nauczyciel i badacz akademicki, mgr Ewa Wach – biegły sądowy w IES, mgr Beata Wójtowicz – diagnoza i orzecznictwo dzieci i młodzieży, biegły sądowy.

Założeniem Zespołu ds. kodeksu w obszarze diagnozy jest to, by kodeks dostarczał wskazówek, jak psycholog powinien postępować w sytuacjach niejednoznacznych etycznie, jednocześnie z poszanowaniem praw odbiorcy działań (art. 13 i art. 19) oraz świadomością wspomagania pracy Sądu Koleżeńskiego PTP podczas rozpatrywania skarg na postępowanie zawodowe psychologów (art. 41). Prace przebiegały dotychczas zgodnie z ramowym planem działania zespołu. Harmonogram prac przewidywał indywidualną pracę członków Zespołu i przesyłanie własnych propozycji regulacji etycznych dotyczących diagnozy w oparciu o propozycje przedstawione przez Zespół Ogólnopolskiej Sekcji Diagnozy Psychologicznej PTP. Punktami wyznaczającymi granice miały być: I część KEP PTP uchwalona przez Walne Zgromadzenie Delegatów w 2018 r. oraz Standardy diagnozy psychologicznej w różnych obszarach praktyki opracowane przez Ogólnopolską Sekcję Diagnozy Psychologicznej PTP. Następnie miała się odbywać redakcja propozycji dot. II części KEP w obszarze diagnozy i praca zespołowa online zakończona przedstawieniem ostatecznej reakcji tekstu i przygotowaniem projektu do konsultacji w środowisku. Na przełomie września/października 2019 r. planowane było przesłanie przygotowanego materiału do koordynatorów ZG PTP. Ze względów niezależnych oraz różnic zdań w obrębie zespołu co do kwestii ostatecznej redakcji tekstu prace na tym etapie uległy przedłużeniu. Obecnie, również ze względu na informację o przesunięciu terminu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów, prace przystopowały. Zespół przygotowuje się jednak do wzmożenia prac po zbliżających się Świątach Bożego Narodzenia. W lutym (Dzień Psychologa) planowana jest konferencja "Dylematy Etyczne w diagnozie psychologicznej", podczas której zespół chce przedłożyć efekt swoich prac do konsultacji środowiskowych.

Zespół ds. Kodeksu w obszarze naukowych badań psychologicznych pod kierunkiem prof. Jerzego Brzezińskiego także po wakacjach intensywnie podjął prace nad propozycjami uszczegółowienia Kodeksu Etycznego PTP w ramach II jego części. Poza koordynującym pracę: prof. Jerzym Brzezińskim, w skład zespołu wchodzi: dr Marta Bakker - badaczka, pracownik naukowy z wielkim doświadczeniem w zakresie procedur badawczych zdobytym na uczelniach w kraju i za granicą, dr Alicja Niedźwiecka - pracownik naukowy z dużym doświadczeniem badawczym oraz dr Katarzyna Sikora - psychotera-

peutka, pracownik naukowy oraz członkini Zespołu ds. Nowelizacji Kodeksu Etycznego Psychologa PTP.

Wszyscy członkowie doskonale orientują się w świecie badań psychologicznych, zaś ich wiedza i doświadczenie, a w szczególności olbrzymi wkład merytoryczny prof. Jerzego Brzezińskiego - eksperta w zakresie metodologii badań psychologicznych - przekłada się na fakt istnienia już niemalże gotowej propozycji II cz. KEP w obszarze badań. Obecne dyskusje w zespole dotyczą kwestii popularyzacji wiedzy psychologicznej, przekazywania wiedzy naukowej, znaczenia solidarności zawodowej w kontekście pracy w zespole badawczym, czy procedur związanych z opiniowaniem przez komisje etyczne na uczelniach składanych projektów badawczych w obszarze psychologii. Propozycja zespołu jest prawie gotowa. W najbliższym czasie (najpóźniej w styczniu) prawdopodobnie kodeks zostanie przekazany do konsultacji środowiskowych. Pozostałe do ukończenia pracy zadania Zespołu to: 1. Dopisanie trzech akapitów i ich konsultacja w zespole; 2. Korekta językowa; 3. Przesłanie tekstu do Prof. Jerzego Brzezińskiego z prośbą o zaopiniowanie; 4. Przygotowanie ostatecznej wersji; 5. Przesłanie tekstu do Delegatów. Informacja o zmianie terminu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Delegatów w zespole ds. Kodeksu w obszarze naukowych badań psychologicznych wzbudziła wątpliwość co do dalszego procedowania.

Zespół ds. kodeksu w obszarze edukacji pracował dotychczas w składzie: 1. dr Hanna Elżanowska - specjalistka w zakresie pomocy rodzinie, pracownik naukowy oraz psycholog praktyk, 2. dr Piotr Toczyński - doświadczony psycholog ale też pracownik naukowy oraz 3. Radosław Utnik - doświadczony psycholog, seksuolog oraz nauczyciel. Zespół przeanalizował część kodeksu pod kątem zapotrzebowania na dodatkowe zapisy dotyczące obszaru edukacji. Pod lupą członków zespołu były także rozmaite studia przypadków. Wyraźnie zarysowane zostały przez zespół kwestie sporne związane nie tylko z etyką zawodu psychologa, ale też uwarunkowaniami prawnymi. Czekamy teraz na deklarację Zespołu, co do dalszej pracy.

Zespół ds. kodeksu w obszarze psychoterapii oraz w obszarze mediów jest organizowany przez kol. Marcina Szafrąńskiego, który raportuje możliwość domknięcia prac w najbliższym czasie (grudzień-styczeń).

Przedłużający się czas pracy Zespołów nie wynika z opieszałości jego członków, a raczej z powodu trudności komunikacyjnych w obrębie Towarzystwa. Związane jest to z kwestiami organizacyjnymi i związanym z nimi faktem konieczności przeniesienia spraw kodeksowych na drugi plan wobec aspektów związanych z usprawnieniem pracy w samym Towarzystwie. Członkowie ZG PTP pracują nad zadowalającymi rozwiązaniami mającymi na celu przede wszystkim dobro Towarzystwa. Przełożenie terminu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów planowanego w związku z kodeksami szczegółowymi nie jest wynikiem braku pracy zespołów, czy braku efektu ich pracy, a raczej efektem wewnętrznych kwestii organizacyjnych.

Z całą stanowczością stwierdzamy, że prace nad kodeksami szczegółowymi trwają i zostaną ostatecznie domknięte, kiedy tylko pozwolą na to okoliczności organizacyjne. Jesteśmy gotowi przyśpieszyć prace, jeżeli zajdzie taka konieczność. Prosimy jednak Delegatów o wyrozumiałość w tej kwestii. Nie wszystko bowiem da się zrobić w takim trybie, jak byśmy tego chcieli. Na niektóre rzeczy, mimo bycia członkami Zarządu Głównego PTP i Prezydium PTP, nie mamy znaczącego wpływu, z różnych względów. Staramy się tę sytuację zmienić. Prosimy zatem raz jeszcze o Państwa Delegatów zrozumienie.

Z wyrazami szacunku,
Małgorzata Steć
Marcin Szafranski
Koordynatorzy ds. prac nad kodeksami szczegółowymi